

УДК 338.242

JEL A10, G21, G24

DOI 10.32782/2786-765X/2025-11-33

Тимошенко Ю.О.

кандидат економічних наук,

директор департаменту реклами,

директор академії інновацій та бізнесу Європейського університету,

Європейський університет

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2107-7634>

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

У статті досліджено управління кредитними ризиками як ключовий чинник фінансової безпеки банків. Показано, що в умовах турбулентності ринків ефективна кредитна політика визначає стійкість і конкурентоспроможність установ. Кредитний ризик розглянуто як головний у структурі банківських операцій, а його сутність еволюціонувала від трактування як імовірності неповернення позики до системного управління оцінюванням, диверсифікацією та контролем портфеля. Визначено основні ризики – прострочення, недостатнє забезпечення, зниження ліквідності та зовнішні коливання. Обґрунтовано триетапну систему управління: оцінку кредитоспроможності, визначення умов кредитування й моніторинг. Ефективний ризик-менеджмент базується на скорингу, рейтинговому аналізі та цифровому моніторингу, забезпечуючи стабільність і фінансову стійкість банків.

Ключові слова: кредитний ризик, управління ризиками, банківська система, фінансова безпека, кредитна політика, ризик-менеджмент, ліквідність, конкурентоспроможність.

Постановка проблеми. Стійке функціонування банківської системи є базовою умовою фінансової стабільності та розвитку економіки. У сучасних умовах підвищення рівня невизначеності та динамічних змін фінансових ринків, особливого значення набуває проблема управління кредитними ризиками як ключового елемента фінансової безпеки банків. Саме кредитна діяльність є основним джерелом формування активів і прибутку, водночас залишаючись найбільш ризиковою сферою банківського бізнесу. Неефективність механізмів оцінювання, прогнозування й моніторингу кредитних ризиків може спричинити фінансові втрати, зниження ліквідності, порушення платоспроможності та втрату довіри клієнтів.

Актуальність дослідження зумовлена потребою підвищення якості кредитної політики банків, удосконалення системи управління ризиками та запровадження методів, що забезпечують баланс між прибутковістю операцій і прийнятним рівнем ризику. У цих умовах управління кредитними ризиками розглядається не лише як технічний інструмент оцінювання неплатоспроможності позичальників, а як стратегічний механізм підтримання фінансової стійкості, оптимізації структури активів і формування довгострокової конкурентоспроможності банківських установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Н. С. Прокопенко, А. О. Тимошенко, П. О. Фененко та А. М. Кучерявий [1]

розглядають адаптацію бюджетної системи України до трансформацій економічного середовища. Н. Прокопенко, В. Мирончук та І. Шепель [2] аналізують особливості функціонування банківської системи в умовах воєнного стану. Ю. Гудзь, А. Шостаковська, Ю. Майстренко та А. Козинець [3] досліджують фінансові інструменти економіко-екологічної безпеки підприємств. Дж. Яо, Й. Чжан та Х. Лі [4] оцінюють вплив політичної невизначеності та ризикової поведінки на кредитні ризики банків. П. Бутола та П. Шарма [5] здійснили бібліометричний аналіз підходів до управління кредитним ризиком.

Ю. Гудзь, А. Шостаковська, Н. Котвицька, Ю. Майстренко та А. Козинець [6] обґрунтували стратегічні засади забезпечення економіко-екологічної безпеки як чинника конкурентоспроможності підприємств. А. Полторак та А. Агафонов [7] розробили концептуальні основи оцінювання ефективності безпеково орієнтованого управління в банках. І. О. Доценко [8] розкрив особливості управління кредитними ризиками банківських установ у період воєнного стану. С. Сафарлі, С. Колач, М. Живко, О. Вольський та Н. Бобро [9] дослідили вплив глобалізаційних процесів на формування міжнародних інвестиційних стратегій. С. О. Оніщенко, В. П. Березовик і В. М. Бабенко-Левада [10] здійснили оцінку стратегій управління кредитними ризиками банків України.

А. Щербіюк і Н. Ткачук [11] проаналізували сучасні підходи до управління кредитним ризиком банку, І. Хома та О. Лук'янський [12] – теоретико-методологічні аспекти його вдосконалення. В. Ерастов і В. Юхименко [13] визначили напрями підвищення ефективності управління ризиками. С. Сафарлі, С. Колач, М. Живко, О. Вольський та Н. Бобро [14] розглянули ризики глобалізації у реалізації інвестиційних стратегій. Дж. Редер [15] дослідив застосування аналітичних систем у прийнятті рішень щодо кредитних ризиків. Л. Хандаджані, С. Вахюні та Д. Вуландарі [16] проаналізували детермінанти кредитного ризику комерційних банків. Н. Бобро [17] зосередила увагу на стратегічному управлінні економічною стійкістю, а Р. Б. Абдеслем [18] вивчив вплив управлінських компетенцій на рівень кредитного та ліквідного ризиків у банках Європи.

Мета статті – теоретичне узагальнення та поглиблення підходів до управління кредитними ризиками в банківській діяльності, виявлення їх впливу на рівень фінансової безпеки банку, а також обґрунтування ролі ефективної кредитної політики у забезпеченні стійкості та конкурентоспроможності банківських установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стійке функціонування комерційних банків є одним із ключових чинників стабільності національної економіки, оскільки саме банківська система забезпечує безперервний рух фінансових ресурсів, кредитування підприємницької діяльності та підтримку ліквідності господарського обороту [1, с. 109]. У сучасних умовах підвищеної турбулентності фінансових ринків і зростання непередбачуваних ризиків особливого значення набуває проблема управління кредитними ризиками як складової системи фінансової безпеки банку.

Поняття «кредитний ризик» нерозривно пов'язане з ефективністю управління не лише кредитною діяльністю, а й усією фінансово-економічною системою банку. У ринкових умовах, що характеризуються високим рівнем конкуренції між фінансовими установами, особливого значення набувають питання оцінювання, прогнозування та управління кредитними ризиками банків другого рівня. Саме якість управління ризиками визначає довгострокову стійкість банківського сектору, його здатність підтримувати належний рівень капіталізації, ліквідності та фінансової безпеки в цілому.

Аналіз наукових досліджень, присвячених концептуальним аспектам управління

кредитними ризиками, дає змогу виокремити основні етапи еволюції цього поняття. На початкових етапах розвитку банківської справи кредитний ризик розглядався переважно як ймовірність невиконання позичальником зобов'язань за кредитом [2; 3]. З часом у теоретико-практичних підходах відбулося розширення трактування: кредитний ризик почали сприймати як системну категорію, що охоплює комплекс взаємопов'язаних процесів – від оцінки фінансового стану позичальника до диверсифікації портфеля, формування резервів і контролю за якістю активів [4; 5; 6].

Характеристики, що розкривають сутність кредитного ризику, визначаються конкретними умовами функціонування банківської системи, рівнем розвитку фінансового ринку, регуляторним середовищем та станом макроекономічної стабільності [7, с. 36]. В українських реаліях, кредитний ризик є домінантним видом ризику для більшості банків, оскільки частка кредитних операцій традиційно становить найбільшу питому вагу у структурі активів. Тому завдання управління цим ризиком полягає не лише у мінімізації ймовірності втрат, а й у забезпеченні балансу між прибутковістю кредитних операцій та прийнятним рівнем ризику.

У межах фінансової науки кредитний ризик трактується як ймовірність часткової або повної втрати банком вартості активів унаслідок невиконання позичальником умов кредитного договору, а також як складова загальної системи банківського ризик-менеджменту [8, с. 159]. При цьому підкреслюється значущість практичних аспектів його оцінювання – методів скорингу, рейтингового аналізу, моніторингу кредитного портфеля, застосування коефіцієнтів концентрації та ліквідності. Ці інструменти дають змогу ідентифікувати ризики на ранніх етапах, прогнозувати можливі втрати та формувати резерви для їх покриття.

У сучасній ринковій економіці, збалансований і керований кредитний ризик є основною умовою ефективного функціонування банку, що відображає рівень якості його кредитної політики, ступінь професійності менеджменту та ефективність внутрішнього контролю. Так, очевидним є те, що управління кредитними ризиками виступає не лише технічною процедурою оцінювання і мінімізації втрат, а й стратегічним інструментом забезпечення фінансової безпеки, стійкості й конкурентоспроможності банківської системи загалом.

Варто зауважити, що значна частка фінансових втрат банківських установ, безпосередньо

пов'язана з особливостями реалізації кредитної політики, насамперед з недоопрацьованістю механізмів оцінювання та управління прийнятими ризиками [4; 9; 10; 11]. В умовах ринкової конкуренції та обмежених ресурсів саме кредитна політика визначає рівень стійкості фінансової установи, її здатність забезпечувати прибутковість і водночас підтримувати необхідний рівень фінансової безпеки. Тому банки та регуляторні органи системно здійснюють моніторинг рівня ризику за кредитними операціями, аналізують структуру портфеля та ступінь його концентрації, що дозволяє виявляти потенційні джерела загроз на ранніх етапах.

Питома вага кредитного ризику в загальному обсязі банківських ризиків залишається найвищою, адже саме кредитна діяльність є основним джерелом формування активів і прибутку. Як зазначають дослідники, кредитний ризик проявляється у вигляді невиконання або часткового виконання зобов'язань позичальником, що може виражатися у простроченні платежів, відсутності належного забезпечення або зниженні ліквідаційної вартості застави [12; 13]. Усі ці фактори безпосередньо призводять до фінансових втрат, зменшення капіталу та погіршення показників ліквідності банку.

Кредитні ризики виникають унаслідок несвоєчасного або неповного виконання

позичальником своїх зобов'язань за сумою чи строком, що автоматично відображається на фінансовому результаті установи. Вони можуть мати як індивідуальний, так і системний характер: у першому випадку збитки обмежуються межами конкретної кредитної угоди, у другому – ризик набуває мультиплікативного ефекту та поширюється на весь кредитний портфель. З огляду на це доцільним є класифікування кредитних ризиків за основними напрямками їх виникнення з позицій економічної безпеки (рис. 1).

Виникнення кредитного ризику безпосередньо пов'язане з використанням позичальником доходів майбутніх періодів для погашення наданого кредиту. Така залежність між майбутніми фінансовими потоками й поточними зобов'язаннями створює потенційну невизначеність, що потребує ефективного управління. Основна мета процесу управління кредитними ризиками полягає у виявленні та зниженні рівня невизначеності, що супроводжує кредитні операції. Реалізація управлінських рішень у цій сфері спрямована на мінімізацію імовірності фінансових втрат банку.

Кожна банківська установа розробляє власний механізм управління кредитним ризиком, закріплений у внутрішніх нормативних документах і політиках ризик-менеджменту. Зазвичай формування фінансових ресурсів

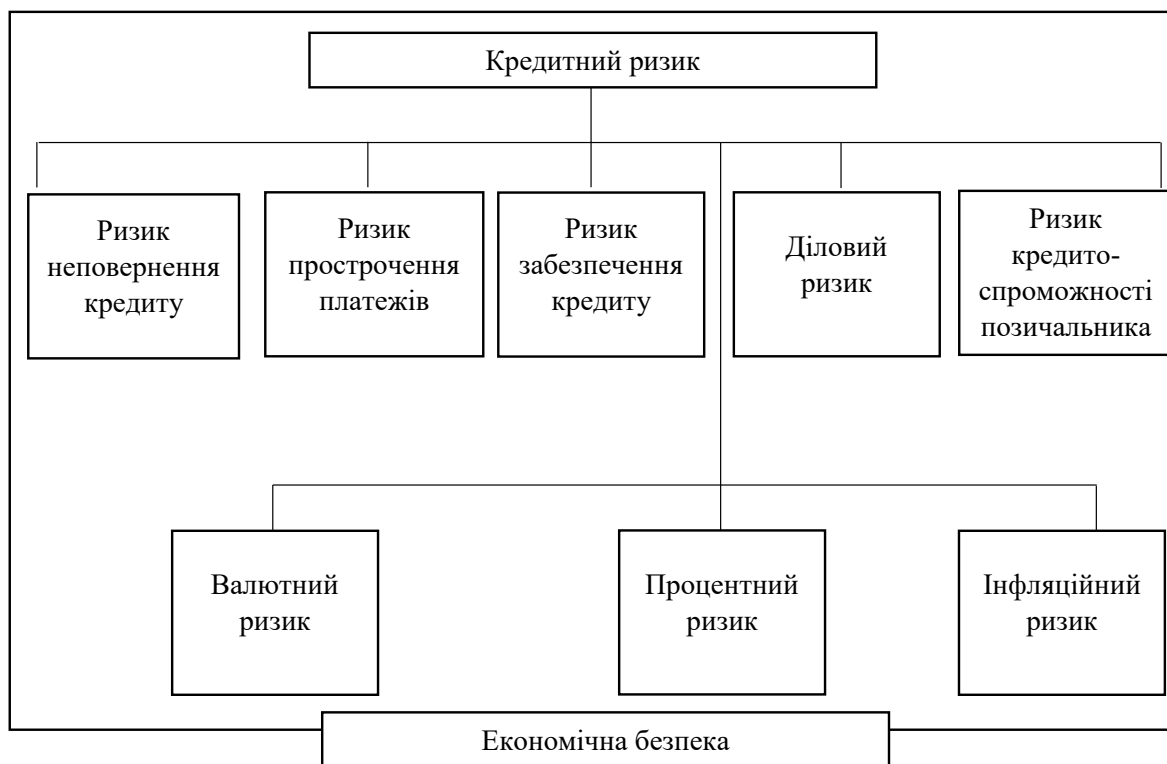

Рис. 1. Класифікація видів кредитних ризиків

Джерело [1; 9; 14; 15]

банку здійснюється за рахунок коштів клієнтів, розміщених на поточних, розрахункових і строкових рахунках, а також через залучення міжбанківських кредитів і випуск боргових зобов'язань. Ефективне управління цими ресурсами дозволяє банку підтримувати ліквідність, забезпечувати прибутковість і гарантувати фінансову стійкість.

Процес кредитування базується на трьох взаємопов'язаних етапах:

- попередній аналіз фінансового стану позичальника – визначення його платоспроможності, структури активів, рівня боргового навантаження;

- визначення умов кредитування – узгодження строків, відсоткових ставок, видів забезпечення та графіка платежів;

- подальший контроль і моніторинг виконання умов кредитного договору – спостереження за рухом грошових потоків, своєчасністю погашення боргу й зміною фінансового стану клієнта [16; 17; 18].

У разі дотримання всіх зазначених складових банк отримує позитивний фінансовий результат і мінімізує ризик неповернення коштів. Проте кожна кредитна угода передбачає певний рівень ризику, який вимагає постійного контролю та оперативного реагування на зміни у поведінці позичальника.

Активи банку повинні залишатися високоліквідними, оскільки можливі раптові відтоки депозитних коштів або коливання обсягів фінансування, що потребує здатності банку швидко виконувати свої зобов'язання, у тому числі щодо виплати дивідендів згідно з політикою поточного періоду. Усі ці чинники визначають кредитну політику банку щодо прийняття, оцінювання та управління ризиками.

Ефективність кредитної політики безпосередньо залежить від якості управлінських рішень, рівня фінансової стійкості та конкурентоспроможності банківської установи. Як зазначається у сучасних дослідженнях, система управління кредитними ризиками має забезпечувати підтримання їх у допустимих межах, визначених загальною політикою банку [12, с. 299; 15].

У концепції кредитної політики банку визначено комплекс заходів, спрямованих на управління кредитними ризиками, що включає оцінювання, моніторинг і контроль. Водночас сучасна практика ризик-менеджменту орієнтована не лише на мінімізацію впливу внутрішніх і зовнішніх чинників, а й на

розроблення стратегічних підходів до диверсифікації ризиків, що підвищує фінансову безпеку банку й зміцнює його позиції в конкурентному середовищі.

Отже, управління кредитними ризиками є невід'ємною складовою системи забезпечення фінансової безпеки банку, оскільки саме якість рішень у цій сфері визначає рівень його стабільності, прибутковості та довіри з боку клієнтів і регулятора. Раціонально побудована політика управління ризиками дозволяє не лише мінімізувати можливі втрати, а й створює умови для прогнозованого розвитку, оптимального розподілу ресурсів і підвищення ефективності використання капіталу. У сучасних умовах глобальної фінансової нестабільності особливої ваги набувають системи раннього попередження та постійного моніторингу кредитного портфеля, що забезпечують своєчасну ідентифікацію загроз, підтримання належної ліквідності та формування стратегічного потенціалу банку до стійкого зростання в межах безпечного рівня ризику.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що ефективне управління кредитними ризиками є ключовою передумовою забезпечення фінансової безпеки банку та стійкості всієї банківської системи. Розкрито, що якість кредитної політики, рівень професійності менеджменту й організація внутрішнього контролю визначають здатність банку мінімізувати потенційні втрати та забезпечувати стабільність фінансових результатів.

Обґрунтовано, що системний підхід до управління кредитними ризиками має включати етапи оцінювання, моніторингу та контролю за станом кредитного портфеля, а також використання сучасних методів аналізу платоспроможності позичальників. Такий підхід сприяє підвищенню якості активів, своєчасній ідентифікації ризиків і збереженню ліквідності банку.

Розроблення та впровадження ефективної системи управління кредитними ризиками забезпечує формування оптимальної структури кредитного портфеля, зниження рівня проблемної заборгованості та підвищення конкурентоспроможності банківських установ. Це створює науково обґрунтовану основу для прийняття управлінських рішень, спрямованих на зміцнення фінансової безпеки та забезпечення стабільного розвитку банківського сектору.

Бібліографічний список

1. Прокопенко Н. С., Тимошенко А. О., Фененко П. О., Кучерявий А. М. Адаптація бюджетної системи України до трансформації в економічному середовищі. *Економіка і управління*. 2021. № 2. С. 107–118.
2. Прокопенко Н., Мирончук В., Шепель І. Принципи функціонування банківської системи України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33>
3. Гудзь Ю., Шостаковська А., Майстренко Ю., Козинець А. Фінансові інструменти забезпечення економіко-екологічної безпеки підприємств. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 5 (56). С. 87–92. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-12>
4. Yao J., Zhang Y., Li H. The impact of policy uncertainty and risk-taking on bank credit risk: Evidence from emerging markets. *Emerging Markets Review*. 2025. Vol. 64. Article 101959. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ememar.2024.101959>
5. Butola P., Sharma P. Credit risk management: bibliometric analysis. *International Journal of Financial Research*. 2025. Vol. 16, No. 2. P. 112–126. DOI: <https://doi.org/10.5430/ijfr.v16n2p112>
6. Гудзь Ю. Ф., Шостаковська А. В., Котвицька Н. М., Майстренко Ю. В., Козинець А. О. Стратегічне управління економіко-екологічною безпекою як фактор конкурентоспроможності підприємства. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17159577>
7. Poltorak A., Ahafofonov A. Conceptual foundations for evaluating the effectiveness of security-oriented management in commercial banks. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 4. С. 32–41. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.4.32>
8. Доценко І. О. Управління кредитними ризиками банківських установ в умовах воєнного стану. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. № 1. С. 156–162.
9. Safarli C., Kolach S., Zhyvko M., Volskyi O., Bobro N. The impact of globalization on the formation and implementation of international investment strategies. *Economic Affairs*. 2024. Vol. 69 (03). P. 1415–1422. DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.4.2024.25>
10. Оніщенко С., Березовик В., Бабенко-Левада В. Оцінка стратегій управління кредитними ризиками в банках України. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-107>
11. Щербіюк А., Ткачук Н. Сучасні підходи до управління кредитним ризиком банку: теоретичні засади та практичні інструменти. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-27>
12. Хома І., Лук'янецький О. Теоретико-методологічні аспекти вдосконалення управління кредитним ризиком в банку. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2 (49). С. 295–301. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-47>
13. Ерастов В., Юхименко В. Управління кредитним ризиком банку: теоретичні засади та шляхи вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2025. № 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-148>
14. Safarli C., Kolach S., Zhyvko M., Volskyi O., Bobro N. Considering globalisation risks in the formation and implementation of international investment strategies. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*. 2024. Vol. 22 (2). P. 100284–100293. DOI: <https://doi.org/10.57239/PJLSS-2024-22.2.00776>
15. Roeder J. Data-driven decision-making in credit risk management for banks. *Decision Support Systems*. 2022. Vol. 161. Article 113742. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.dss.2022.113742>
16. Handajani L., Wahyuni S., Wulandari D. Credit risk determinants of commercial banking. *Jurnal Akuntansi Aktual*. 2024. Vol. 11, No. 1. P. 46–57. DOI: <https://doi.org/10.17977/um004v11i12024p046>
17. Bobro N. Strategic management of the university's economic sustainability. *Sustainable Development of Economy*. 2025. № 1 (52). С. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-5>
18. Abdesslem R. B. Is managerial ability a moderator? The effect of credit and liquidity risks as well as the moderating role of managerial ability on the likelihood of European commercial banks' distress. *The North American Journal of Economics and Finance*. 2022. Vol. 60. Article 101707. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.najef.2022.101707>

References

1. Prokopenko, N. S., Tymoshenko, A. O., Fenenko, P. O., & Kucheriavyy, A. M. (2021). Adaptatsiia biudzhetnoi systemy Ukrainy do transformatsii v ekonomichnomu seredovyshchi [Adaptation of Ukraine's budget system to transformation in the economic environment]. *Ekonomika i upravlinnia – Economy and Management*, no. 2, pp. 107–118 [in Ukrainian].
2. Prokopenko, N., Myronchuk, V., & Shepel, I. (2022). Pryntsypy funktsionuvannia bankivskoi systemy Ukrainy v umovakh viiny [Principles of the functioning of the banking system of Ukraine under war conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33> [in Ukrainian].
3. Hudz, Yu., Shostakovska, A., Maistrenko, Yu., & Kozynec, A. (2025). Finansovi instrumenty zabezpechennia ekonomiko-ekolohichnoi bezpeky pidpriemstv [Financial instruments for ensuring economic and ecological security of enterprises]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable Development of Economy*, vol. 5, no. 56, pp. 87–92. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-12> [in Ukrainian].

4. Yao, J., Zhang, Y., & Li, H. (2025). The impact of policy uncertainty and risk-taking on bank credit risk: Evidence from emerging markets. *Emerging Markets Review*, vol. 64, Article 101959. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ememar.2024.101959>
5. Butola, P., & Sharma, P. (2025). Credit risk management: Bibliometric analysis. *International Journal of Financial Research*, vol. 16, no. 2, pp. 112–126. DOI: <https://doi.org/10.5430/ijfr.v16n2p112>
6. Hudz, Yu. F., Shostakovska, A. V., Kotvytska, N. M., Maistrenko, Yu. V., & Kozynech, A. O. (2025). Stratehichne upravlinnia ekonomiko-ekolohichnoiu bezpekoiu iak faktor konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Strategic management of economic-ecological security as a factor of enterprise competitiveness]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues of Economic Sciences*, no. 15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17159577> [in Ukrainian].
7. Poltorak, A., & Ahafonov, A. (2025). Conceptual foundations for evaluating the effectiveness of security-oriented management in commercial banks. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, no. 4, pp. 32–41. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.4.32> [in Ukrainian].
8. Dotsenko, I. O. (2024). Upravlinnia kredytnymy ryzykamy bankivskykh ustanov v umovakh voiennoho stanu [Credit risk management of banking institutions under martial law]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, no. 1, pp. 156–162 [in Ukrainian].
9. Safarli, C., Kolach, S., Zhyvko, M., Volskyi, O., & Bobro, N. (2024). The impact of globalization on the formation and implementation of international investment strategies. *Economic Affairs*, vol. 69, no. 3, pp. 1415–1422. DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.4.2024.25>
10. Onishchenko, S., Berezovyyk, V., & Babenko-Levada, V. (2025). Otsinka stratehii upravlinnia kredytnymy ryzykamy v bankakh Ukrainy [Evaluation of credit-risk management strategies in Ukrainian banks]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-107> [in Ukrainian].
11. Shcherbiuk, A., & Tkachuk, N. (2024). Suchasni pidkhody do upravlinnia kredytnym ryzykom banku: teoretychni zasady ta praktychni instrumenty [Modern approaches to bank credit-risk management: theoretical foundations and practical tools]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-27> [in Ukrainian].
12. Khoma, I., & Lukianskyi, O. (2024). Teoretyko-metodolohichni aspekty vdoskonalennia upravlinnia kredytnym ryzykom v banku [Theoretical and methodological aspects of improving credit-risk management in a bank]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable Development of Economy*, vol. 2, no. 49, pp. 295–301. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-47> [in Ukrainian].
13. Erastov, V., & Yukhymenko, V. (2025). Upravlinnia kredytnym ryzykom banku: teoretychni zasady ta shliakhy vdoskonalennia [Bank credit-risk management: theoretical foundations and ways of improvement]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-148> [in Ukrainian].
14. Safarli, C., Kolach, S., Zhyvko, M., Volskyi, O., & Bobro, N. (2024). Considering globalisation risks in the formation and implementation of international investment strategies. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*, vol. 22, no. 2, pp. 100284–100293. DOI: <https://doi.org/10.57239/PJLSS-2024-22.2.00776>
15. Roeder, J. (2022). Data-driven decision-making in credit risk management for banks. *Decision Support Systems*, vol. 161, Article 113742. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.dss.2022.113742>
16. Handajani, L., Wahyuni, S., & Wulandari, D. (2024). Credit risk determinants of commercial banking. *Jurnal Akuntansi Aktual*, vol. 11, no. 1, pp. 46–57. DOI: <https://doi.org/10.17977/um004v11i12024p046>
17. Bobro, N. (2025). Strategic management of the university's economic sustainability. *Sustainable Development of Economy*, vol. 1, no. 52, pp. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-5>
18. Abdesslem, R. B. (2022). Is managerial ability a moderator? The effect of credit and liquidity risks as well as the moderating role of managerial ability on the likelihood of European commercial banks' distress. *The North American Journal of Economics and Finance*, vol. 60, Article 101707. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.najef.2022.101707>

Yulia Tymoshenko

PhD in Economics,

Director of the Advertising Department,

Director of the Academy of Innovation and Business at the European University,

European University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2107-7634>

CREDIT RISK MANAGEMENT AS A COMPONENT OF FINANCIAL SECURITY

The article examines the theoretical and applied aspects of credit risk management as a key factor in ensuring the financial security of banking institutions. It is substantiated that in conditions of increased financial market turbulence, dynamic changes in the banking sector, and growing uncertainty in the external environment, the

effectiveness of credit policy directly determines the level of stability and competitiveness of a bank. It has been determined that credit risk is the dominant type of risk in the structure of banking operations, since lending activity remains the main source of asset and profit formation. The article reveals the evolution of scientific approaches to understanding the essence of credit risk – from a narrow interpretation as the probability of loan default to a comprehensive systemic approach that covers the processes of assessment, diversification, and control over the quality of the loan portfolio. The article considers the peculiarities of credit risks in banking activities, in particular, the risks of late payments, insufficient collateral, decreased asset liquidity, as well as risks caused by imperfect internal control and external economic fluctuations. Based on an analysis of current scientific research and risk management practices, a classification of credit risks from the perspective of a bank's economic security is summarized. Internal and external factors influencing the formation of credit risk levels are identified, including the quality of credit analysis, the level of portfolio concentration, macroeconomic stability, changes in the regulatory environment, and the state of borrowers' financial discipline. It is substantiated that the credit risk management process should be comprehensive and include three interrelated stages: assessing the borrower's creditworthiness, determining the terms of lending, and continuously monitoring the fulfillment of obligations. It is shown that adherence to these stages minimizes the probability of losses and ensures the stability of the bank's cash flows. The article determines that an effective credit risk management system is based on the use of modern scoring methods, rating analysis, the formation of reserves for possible losses, and the use of digital tools for monitoring the loan portfolio. It is concluded that credit risk management is a strategic element of banks' financial security, ensuring a balance between profitability and riskiness of operations, optimization of asset structure, and reduction of problem debt. A rationally structured risk management system contributes to increased liquidity, strengthened customer and partner confidence, and the formation of long-term stability of the banking system.

Keywords: credit risk, risk management, banking system, financial security, credit policy, risk management, liquidity, competitiveness.

Стаття надійшла: 02.10.2025

Стаття прийнята: 12.10.2025

Стаття опублікована: 31.10.2025